

**Ministerstvo práce a sociálních věcí
odbor sociálních služeb a sociální práce**

Doporučený postup č. 1/2013

Dohoda na spoluúčasti na úhradě nákladů s osobou blízkou osobě, které je poskytována sociální služba a nemá vlastní příjem nebo její příjem nepostačuje na úhradu nákladů

**K § 71 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění
pozdějších předpisů.**

**Pro potřebu krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností
a poskytovatelů sociálních služeb**

V Praze dne 7. března 2013

Doporučený postup k § 71 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“):

ustanovení § 71 odst. 3 zní: „Poskytovatel sociální služby se může dohodnout na spoluúčasti na úhradě nákladů s osobou blízkou osobě, které je sociální služba poskytována, popřípadě s jinou fyzickou osobou nebo s právnickou osobou, pokud osoba, které je sociální služba poskytována, nemá vlastní příjem nebo její příjem nepostačuje na úhradu nákladů.“

V případě, kdy klient pobytového zařízení sociálních služeb nemá vlastní příjem nebo příjem nepostačuje k zaplacení plné výše úhrady za ubytování a stravu, umožňuje zákon v § 71 odst. 3, aby se poskytovatel služby **dohodl** na spoluúčasti na úhradě nákladů s jinými osobami. Spolupodílet se na úhradě nákladů může jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, která souhlasí s uzavřením smlouvy o spoluúčasti, podmínkou není příbuzenský vztah mezi fyzickými osobami. Částka doplatku je použita celá k zaplacení stanovené úhrady, nesčítá se s příjmem klienta, a tudíž se z ní ani nevypočítává zůstatek 15% (25% u týdenních stacionářů) z příjmu. Spoluúčast jiných osob na úhradě nákladů se nevztahuje pouze za pobytové služby v pobytových zařízeních sociálních služeb, ale lze ho využít na všechny druhy sociálních služeb, u nichž se požaduje úhrada nákladů.

Podle uvedeného ustanovení zákona o sociálních službách se jedná o možnost uzavřít dohodu poskytovatele s jinou osobou. Nelze přitom vycházet z ustanovení § 87 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, které obecně stanoví vzájemnou vyživovací povinnost rodičů a dětí. Tento vztah není upraven mezi rodiči, dětmi a třetími osobami (poskytovatelem). Pokud se tedy poskytovatel sociální služby nedohodne s jinou osobou na spoluúčasti na úhradě nákladů, nemůže spoluúčast vymáhat.

Výživné nemůže vymáhat poskytovatel sociálních služeb jako třetí osoba, ale pouze oprávněná osoba sama (příp. prostřednictvím svého zákonného zástupce resp. opatrovníka, jde-li o osobu nesvéprávnou). Zákonný nárok je vymezen slovy „na slušnou výživu“ a „jestliže toho potřebují“ v případě vyživovací povinnosti plněné

děťmi vůči rodičům (§ 87 odst. 1 zákona o rodině), jde-li o vyživovací povinnost vzdálenějších příbuzných v linii přímé, pak dokonce jen tehdy „pokud toho nutně potřebují“ (§ 90 zákona o rodině). Není-li vyživovací povinnost plněna dobrovolně, může závazně určit výši a splatnost výživného toliko soud na návrh oprávněné osoby.

Odbor sociálních věcí a sociální práce